

Samantekt á rekstri sjávarútvegsfélaga

Rekstrarafkoma 2016 og áætluð þróun 2017

Áfangaskýrsla

Deloitte Fjármálaráðgjöf | 10. október 2017

Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti
Skúlagata 4
101 Reykjavík
Bt. Jóhann Guðmundsson

Deloitte ehf.
Kt. 521098-2449
Smáratorgi 3
201 Kópavogur
Ísland
Sími: 580 3000
Fax: 580 3001
www.deloitte.is

Kópavogur, 10. október 2017

Samantekt á rekstri íslensks sjávarútvegs

Að beiðni Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytisins („verkkaupi“) hefur Deloitte tekið saman yfirlit um rekstur sjávarútvegsfélaga á árinu 2016, greiningu á áætlaðri þróun rekstrar sjávarútvegsfélaga á árinu 2017 auk sérstakrar greiningar á áhrifum gengisþróunar á virðisikeðju sjávarútvegs.

Vinna Deloitte byggir á verksamningi dagsettum 15. ágúst 2017. Greiningin byggir á ársreikningum vegna ársins 2016 en mat á þróun núlíðandi árs byggir á forsendum um gengisþróun, afurðarverði í erlendri mynt, úthlutaðri aflaheimild, launaþróun, olíuverði og milliuppgjöri einstakra félaga.

Öll hugsanleg ákvörðunartaka í tengslum við niðurstöður greiningarinnar er í höndum verkkaupa og tekur Deloitte ekki ábyrgð á ákvörðunum sem kunna að verða teknar eru á grundvelli niðurstöðunnar.

Um er að ræða áfangaskýrslu sem ráðgert er að uppfæra í nóvember.

Virðingarfyllt,
Deloitte Fjármálaráðgjöf

Jónas Gestur Jónasson

Meðeigandi, yfirmaður sjávarútvegsteymis
Sími: 580-3044
Netfang: jonas.gestur.jonasson@deloitte.is

Birkir Leósson

Meðeigandi, endurskoðun
Sími: 580-3026
Netfang: bleosson@deloitte.is

Jóhanna Katrín Pálsdóttir

Verkefnastjóri, fjármálaráðgjöf
Farsími: 840-6115
Netfang: jpalsdottir@deloitte.is

Efnisyfirlit

Samantekt	3
Rekstur sjávarútvegs 2016	5
Vænt afkoma sjávarútvegs 2017	14

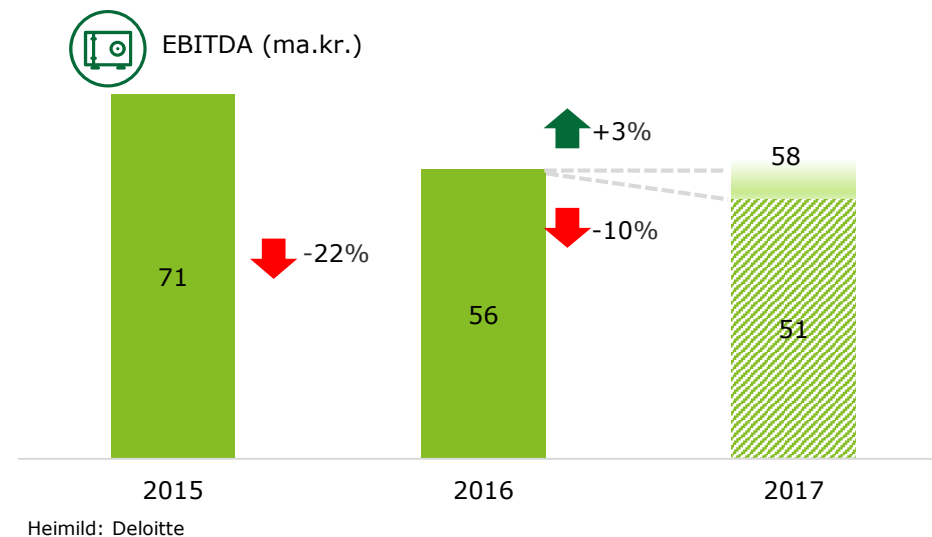
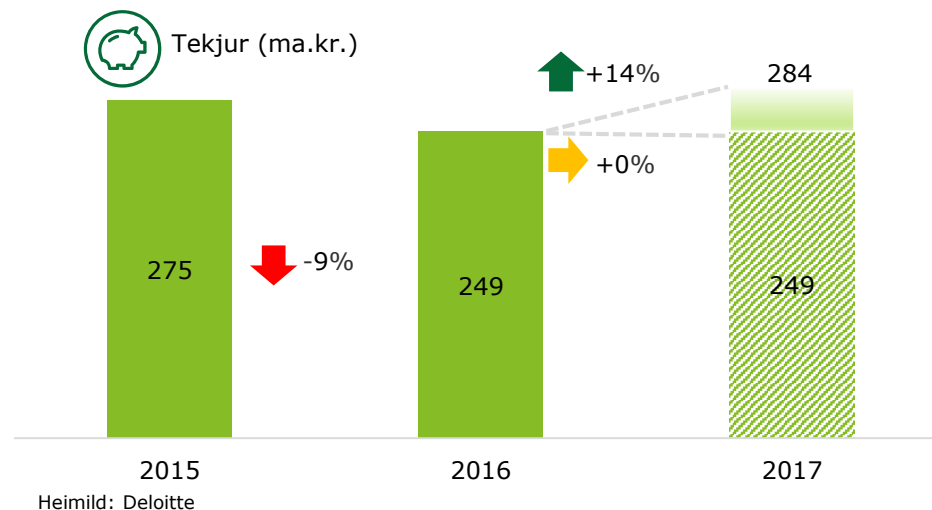

Samantekt | Lykilniðurstöður

Ytra umhverfi var ekki hagstætt sjávarútvegsfélögum á árinu 2016. Útlit er fyrir að afkoma versni áfram 2017

Lykilniðurstöður

- Tekjur í sjávarútvegi drógust saman um 25 ma.kr. eða 9% árið 2016. Tekjutapinu var þó að hluta mætt með lækkun kostnaðar og lækkaði EBITDA um 15 ma.kr. eða 22%.
- Afkoma sjávarútvegs versnaði milli ára óháð úthlutuðum afla. Stærri félög virðast þó eiga auðveldara með að ná fram kostnaðarsparnaði á mótí tekjusamdrætti.
- Afkoma botnfiskútgerða og vinnslu versnaði mest milli ára en félög í botnfiskútgerð urðu af mestu tekjunum. Afkoma og tekjur lækkuðu í öllum flokkum milli ára. Aðeins líttill hluti heildarfjölda fyrirtækja með aflaheimildir undir 1.000 þígg.tonn eru hins vegar í úrtakinu.
- Greining Deloitte sýnir að allar líkur eru á að afkoma versni enn nokkuð á núverandi rekstrarári. Takist að veiða þann afla sem ekki veiddist í verkfallsmánuðum gæti afkoma aukist lítið eitt milli ára.
- Á því tímabili sem var til skoðunar þróuðust ytri hagstærðir almennt með neikvæðum hætti fyrir sjávarútvegsfélög. Verðlag sjávarafurða hefur lækkað verulega í íslenskum krónum og launavísitala hefur hækkað töluvert. Lækkun olíuverðs hafði nokkuð jákvæð áhrif á afkomu ársins 2016 en á árinu 2017 hefur olíuverð tekið að hækka að nýju.

Efnisyfirlit

Samantekt	3
Rekstur sjávarútvegs 2016	5
Vænt afkoma sjávarútvegs 2017	14

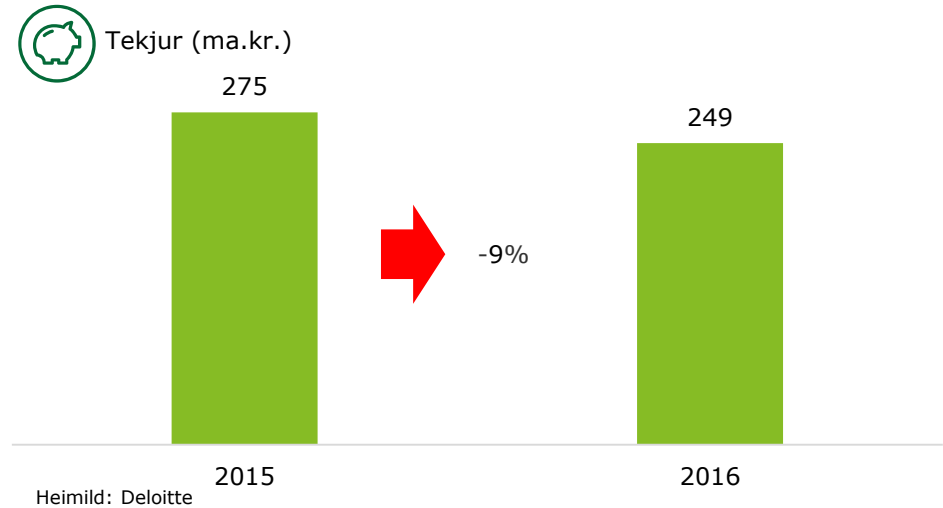

Rekstur sjávarútvegs á árinu 2016

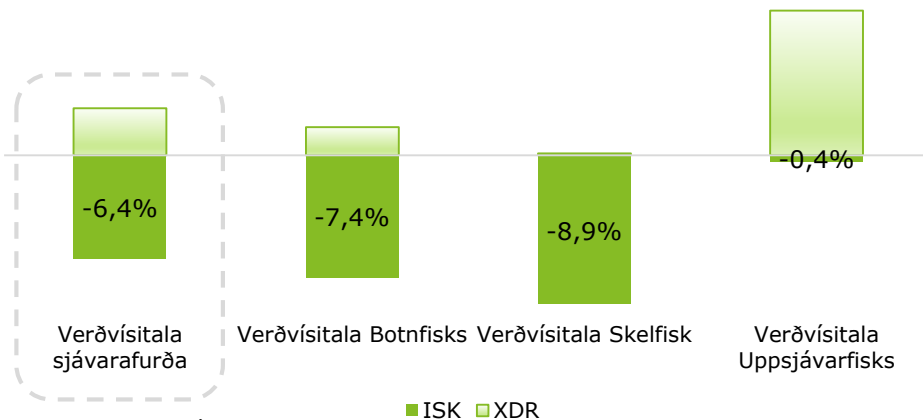
Tekjur í sjávarútvegi drógust saman um 9% milli árana 2015 og 2016. Ástæðuna má rekja til styrkingar krónunnar og minni loðnuaflla

Tekjur lækka talsvert milli ára

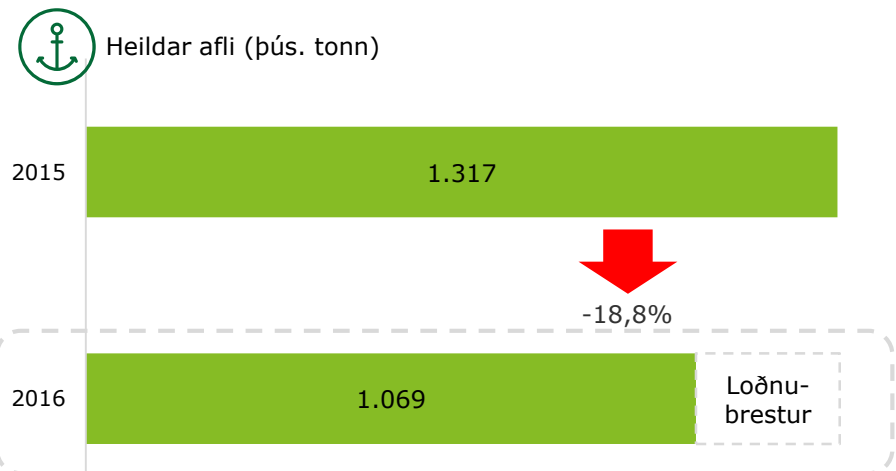
- Greining Deloitte á afkomu sjávarútvegsfyrirtækja sýnir að tekjur lækkuðu um 9% milli árana 2015 og 2016.
- Úttekt Deloitte byggir á ársreikningum sjávarútvegsfélaga fyrir árið 2016. Gögn Deloitte ná til um 90,6% þorskígilda en tölur vegna ársins 2015 ná til 90,7%, samtölurnar sem hér eru birtar hafa verið skalaðar upp í 100% til að taka mið af því.
- Heildar afli dróst saman um tæp 19%. Samdrátturinn skýrist að nær öllu leiti af loðnubresti en veitt magn loðnu 2016 var einungis rúmlega fjórðungur af veiddu magni sömu tegundar 2015.
- Verðlag sjávarafurða í erlendri mynt hækkaði að meðaltali um 2,9% milli ára. Verðlag í íslenskri krónu lækkaði hins vegar að meðaltali um 6,4%.

Verðvísitölur sjávarafurða – breyting á meðalverði milli ára

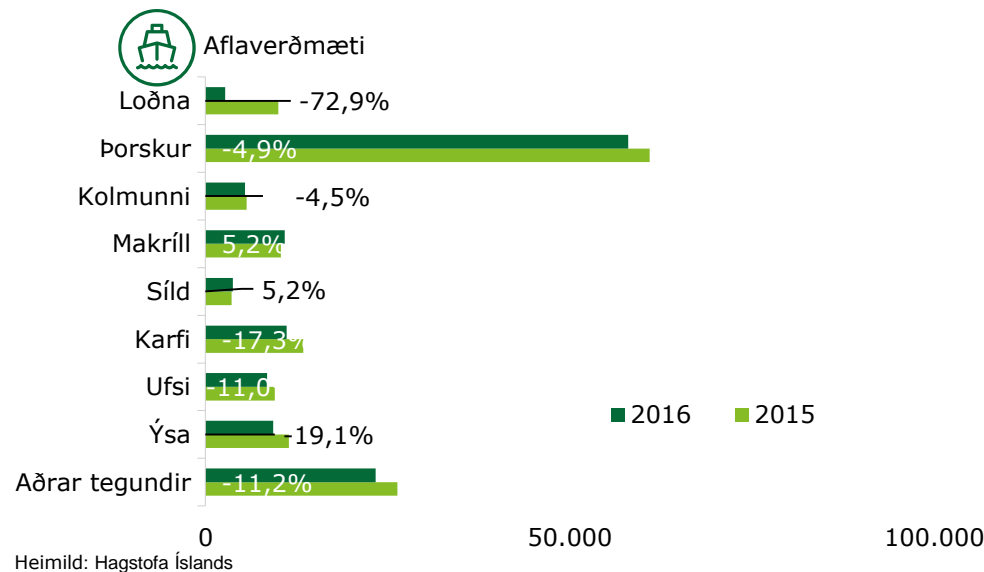
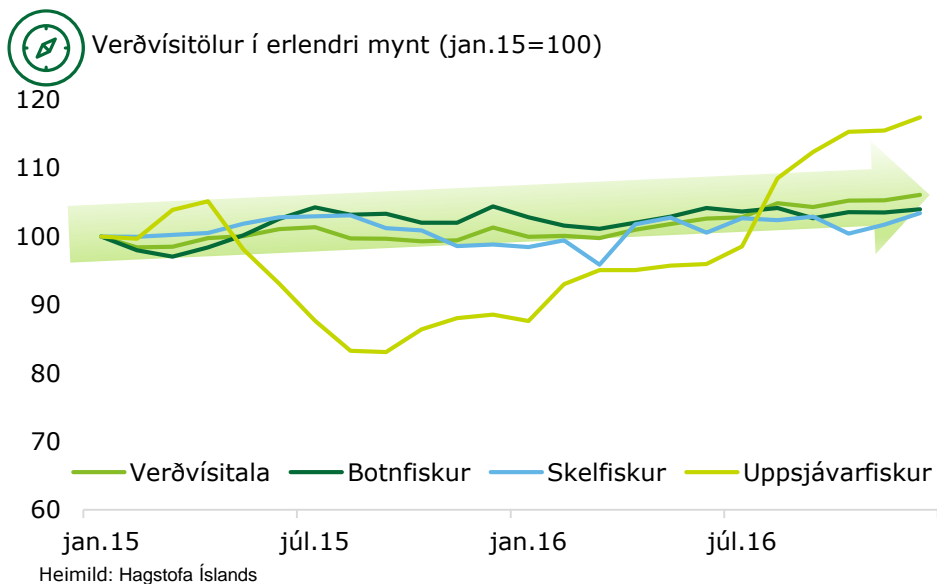
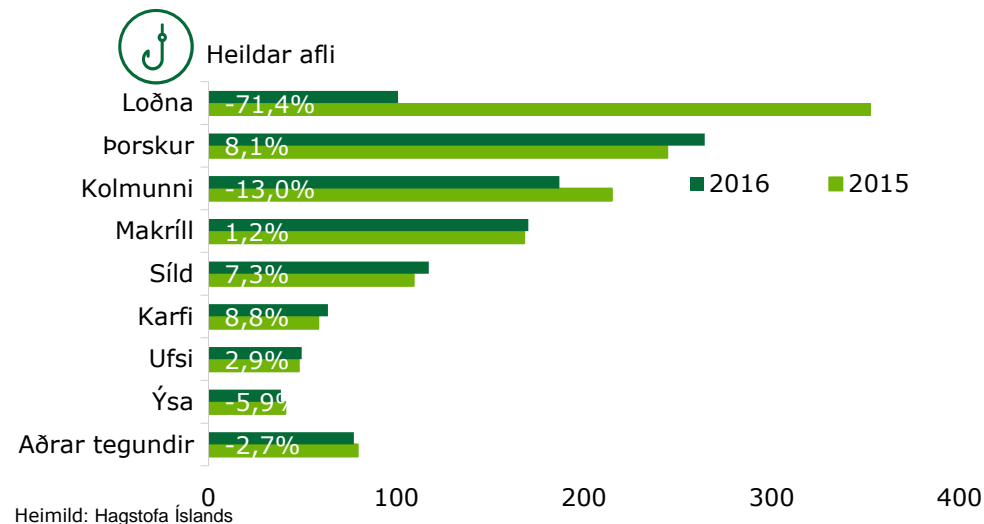
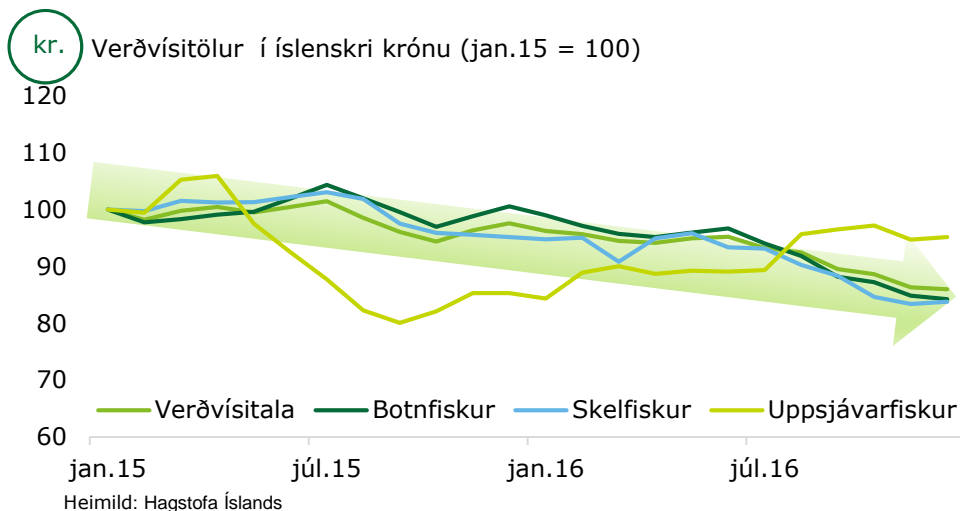
Heimild: Hagstofa Íslands, Deloitte

Heimild: Hagstofan Íslands

Rekstur sjávarútvegs á árinu 2016

Verðvísitölur sjávarafurða í íslenskum krónum lækkuðu á árinu og heildarafli dróst saman

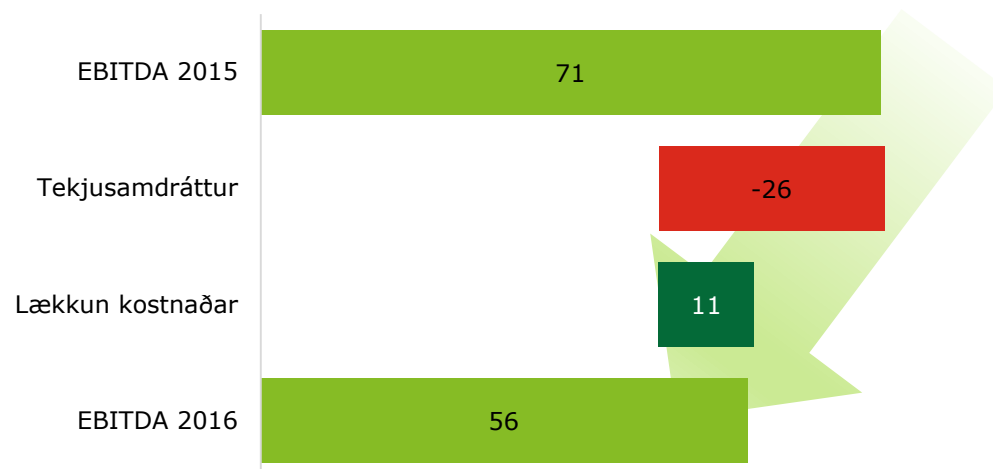

Rekstur sjávarútvegs á árinu 2016

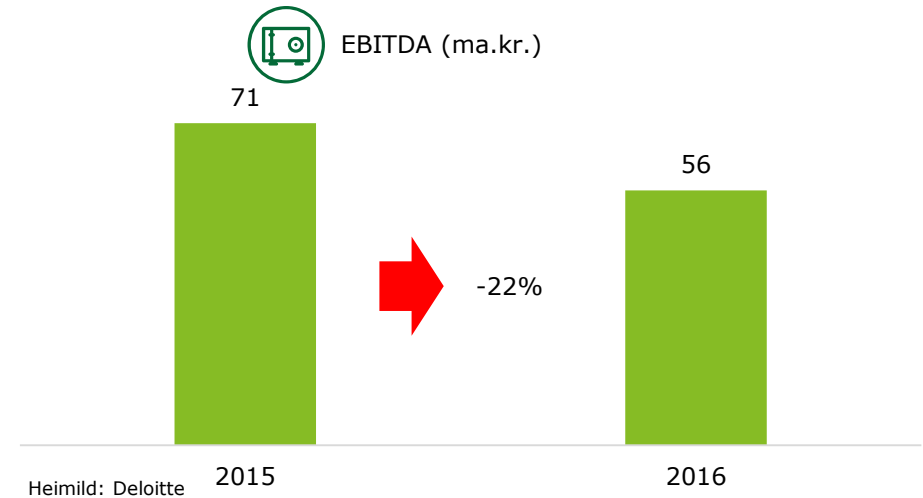
EBITDA sjávarútvegsfyrirtækja lækkaði um 22% milli árana 2015 og 2016 þrátt fyrir að félög næðu að mæta hluta tekjusamdráttar með lækkun kostnaðar

EBITDA lækkar talsvert

- EBITDA afkoma sjávarútvegsfyrirtækja lækkaði verulega milli ára eða um 22%. Sjávarútvegsfyrirtæki náðu þó að einhverju marki að vega upp neikvæða tekjuþróun með lækkun kostnaðar.
- Laun- og launatengd gjöld voru samkvæmt upplýsingum Hagstofunnar 34% af tekjum 2015. Vísitala launa hækkaði að meðaltali um 11,4% 2016. Tæplega helmingur launakostnaðar sjávarútvegs er í formi aflahlutar sjómanna og sá hluti kostnaðar fylgir því tekjum greinarinnar.
- Olíuverðspróun féll með sjávarútvegsfélögum á árinu 2016 en Brent hráolía lækkaði að meðaltali um 23,4% milli ára í íslenskum krónum (15,7% í USD)
- Meðalgengi krónu 2016 var 10,6% sterkara en 2015. Þrátt fyrir að styrking krónunnar hafi haft neikvæð áhrif á tekjur greinarinnar hefur hún án efa unnið með greininni að hluta hvað varðar ýmis keypt aðföng s.s. olíu, varahluti, veiðarfæri og umbúðir.

Heimild: Deloitte

Launavísitala +11,4%

Olíuverð -23,4%

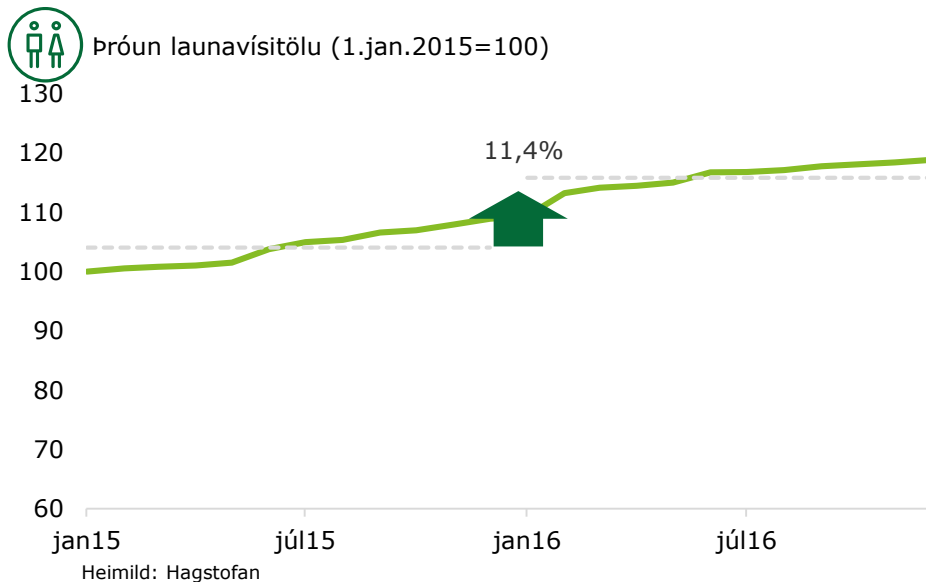
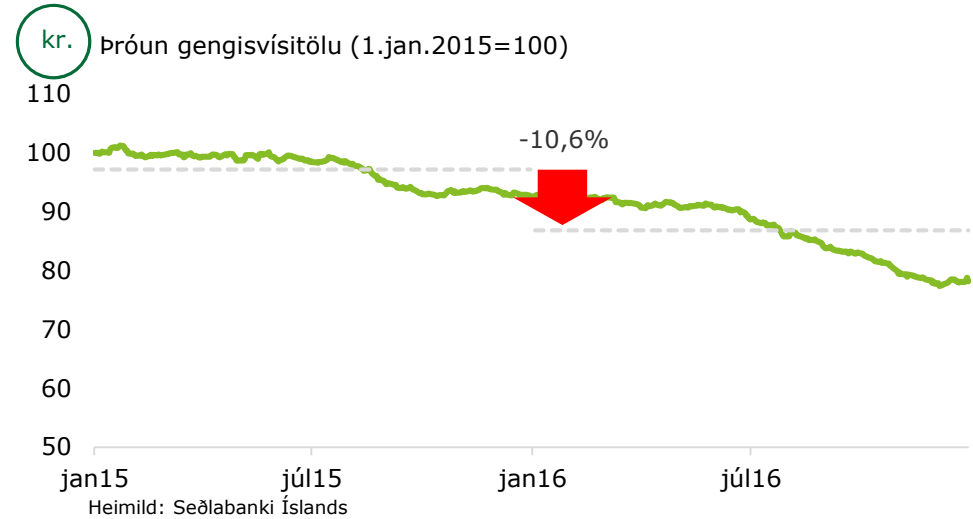
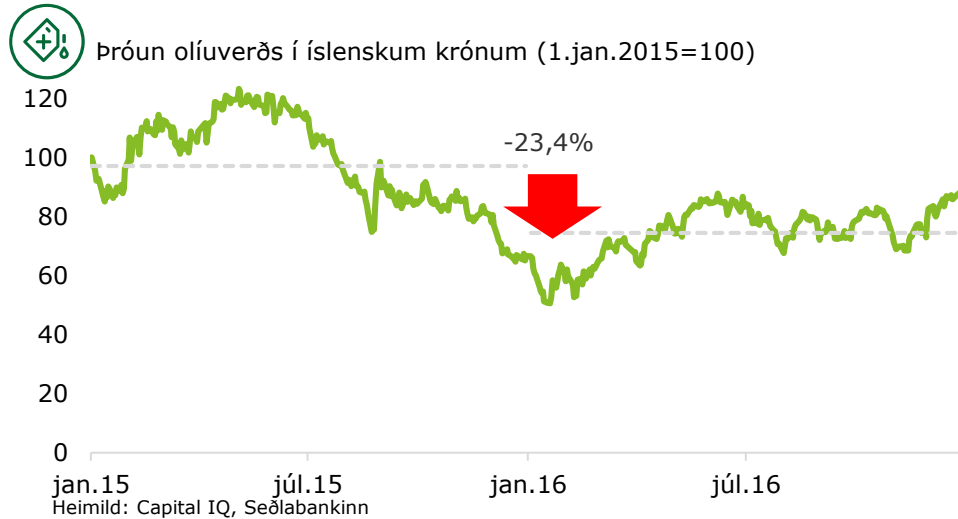

Gengisvísitalan -10,6%

Rekstur sjávarútvegs á árinu 2016

Heimsmarkaðsverð á olíu lækkaði milli árana 2015 og 2016 og krónan styrktist, launavísitala hækkaði hins vegar verulega á sama tíma

Rekstur sjávarútvegs á árinu 2016

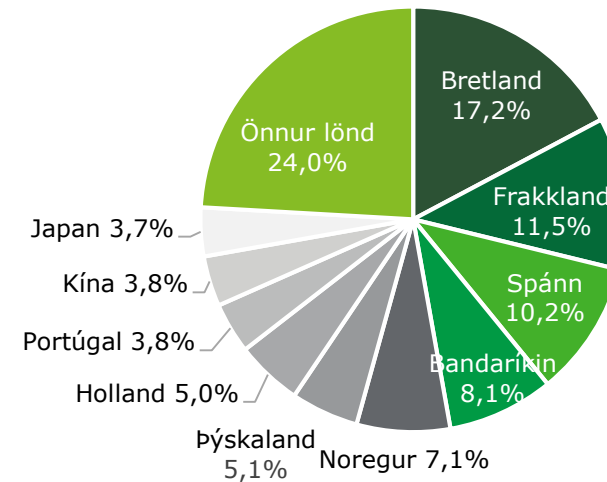
Gengisþróun hefur mismikil áhrif á sjávarútvegsfélög, gengisþróun helstu viðskiptalanda hverju sinni hefur áhrif sem og áhættuvarnir

Gjaldeyrishreyfingar snerta félög mismikið

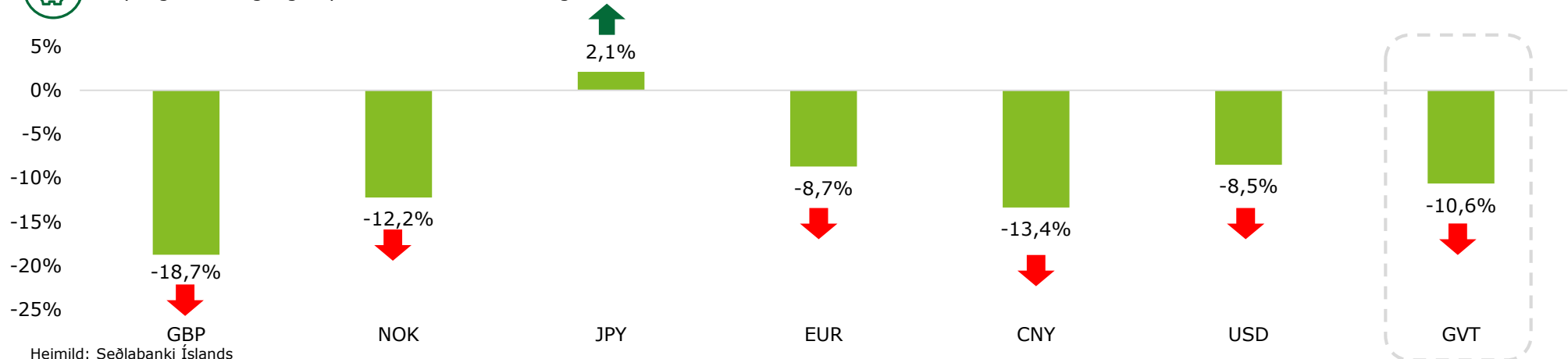
- Gengisþróun hefur mismikil áhrif á sjávarútvegsfélög. Þau félög sem hafa getað skulðsett sig í erlendri mynt hafa innri áhættuvörn á rekstrarafkomu í gegnum efnahagsreikning.
- Gengi krónunnar hefur styrkst gagnvart öllum helstu viðskiptamyntum í sjávarútvegi nema japanska yeninu.
- Sjávarútvegsfélög geta að einhverju marki keypt gjaldeyrisvarnir af fjármálafyrirtækjum. Slíkar varnir eru þó skammgóður vermir þar sem þær verja alla jafnan einugis starfsemina til skilgreinds tíma, eftir að þeim tíma líkur verða varnir einungis keyptar við það gengi krónu sem verður á þeim tíma. Lengri tíma styrkingarferli mun því óhjákvæmilega hafa áhrif á rekstur sjávarútvegsfélaga sem og annarra útflutningsfélaga.

Hlutdeild í útflutningi sjávarafurða

Breyting á meðalgengi mynta milli árana 2015 og 2016

Rekstur sjávarútvegs á árinu 2016

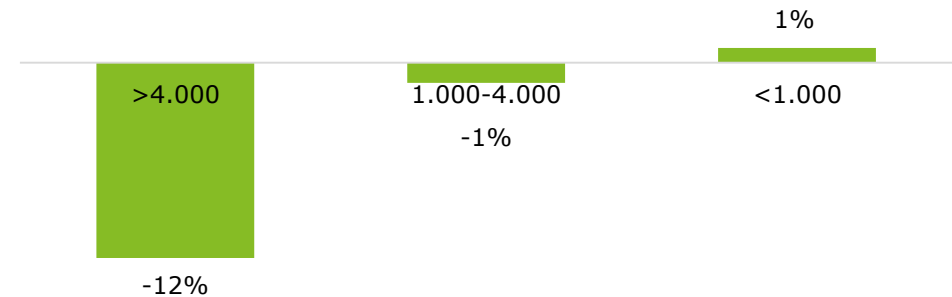
Tekjur lækkuðu hlutfallslega mest hjá sjávarútvegsfyrirtækjum með mestu aflaheimildirnar, EBITDA dróst verulega saman hjá félögum í öllum stærðarflokkum

Rekstur eftir stærð félaga

- Sjávarútvegsfélögum hefur verið skipt í þrjá flokka á grundvelli aflaheimilda.
  - Fyrirtæki með aflaheimild meira en 4.000 þíg.tonn.
  - Fyrirtæki með aflaheimild frá 1.000 – 4.000 þíg.tonn
  - Fyrirtæki með aflaheimildir minni en 1.000 þíg.tonn.
- Úrtak þetta samanstendur af 82 sjávarútvegsfélögum sem Deloitte hefur fengið fyrir árin 2015 og 2016, félögin hafa samanlagt rúmlega 90% þorskígilda.
- Aðeins lítill hluti heildarfjölda fyrirtækja með aflaheimildir undir 1.000 þíg.tonn er í úrtakinu eða einungis 27 félög, niðurstaða þarf því ekki að vera lýsandi fyrir þann hóp í heild sinni. Í því sambandi er rétt að benda á tekju og EBITDA samdrátt í flokknum Botnfiskútgerð (sjá bls. 12), sem flest þessara félaga falla, sem sýnir mun lakari niðurstöðu en flokkurinn undir 1.000 þíg.tonn. sýnir hér. Þegar frekari upplýsingar hafa borist verður þessi glæra uppfærð.**
- Tekjur lækkuðu um 12% hjá fyrirtækjum með mestu aflaheimildirnar. Frekari greiningar leiddu hins vegar í ljós að stærri félögin náðu frekar að spara nokkurn kostnað á móti tekjutapi.

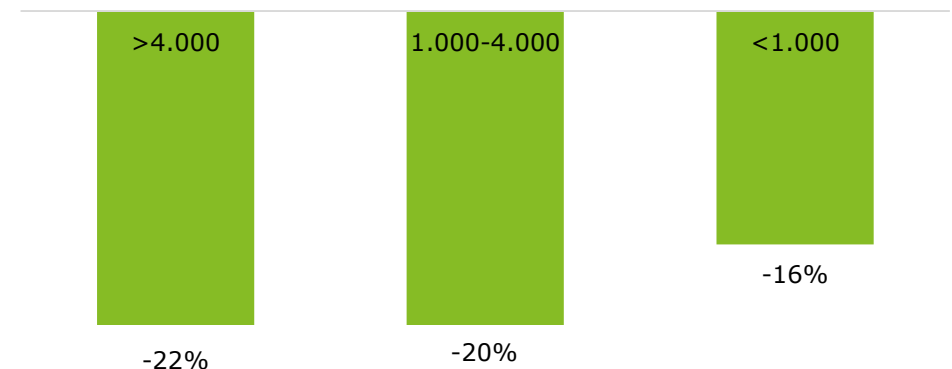
Breyting á tekjum milli ára 2015 og 2016
Flokkun eftir aflaheimildum í þíg.tonn

Heimild: Deloitte

Breyting á EBITDA milli 2015 og 2016
Flokkun eftir aflaheimildum í þíg.tonn

Heimild: Deloitte

Rekstur sjávarútvegs á árinu 2016

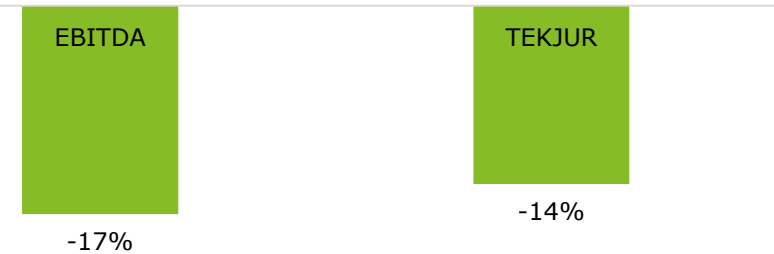
Tekjur og EBITDA lækka í öllum flokkum milli ára

Rekstur eftir tegund félaga

- Þegar litið er til eðli sjávarútvegsfélaga má skipta þeim í 3 flokka:
  - Blönduð uppsjávar- og botnfiskfélög
  - Botnfiskútgerð og vinnsla
  - Botnfiskútgerð
- Tekjur botnfiskfélögum lækkuðu mest eða um 21% milli ára.
- EBITDA framlegð lækkaði mest hjá félögum í botnfisk útgerð og vinnslu vegna aukins rekstrarkostnaðar en rekstrarkostnaður hinna flokkana lækkaði.

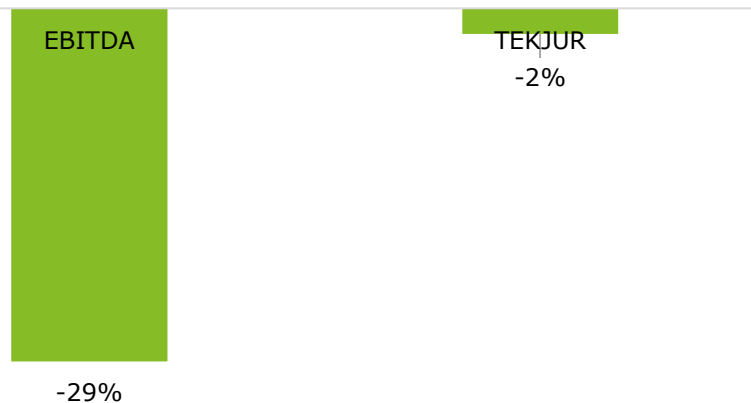
Blönduð uppsjávar og botnfiskfélög
Breyting milli ára

Heimild: Deloitte

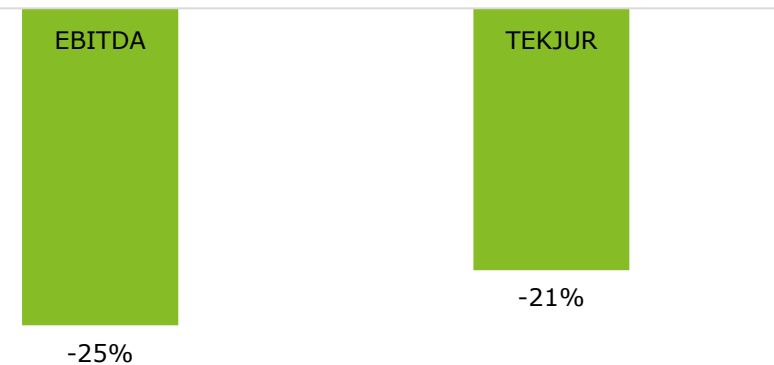
Botnfiskútgerð og vinnsla
Breyting milli ára

Heimild: Deloitte

Botnfiskútgerð
Breyting milli ára

Heimild: Deloitte

Skuldsetning sjávarútvegs 2016

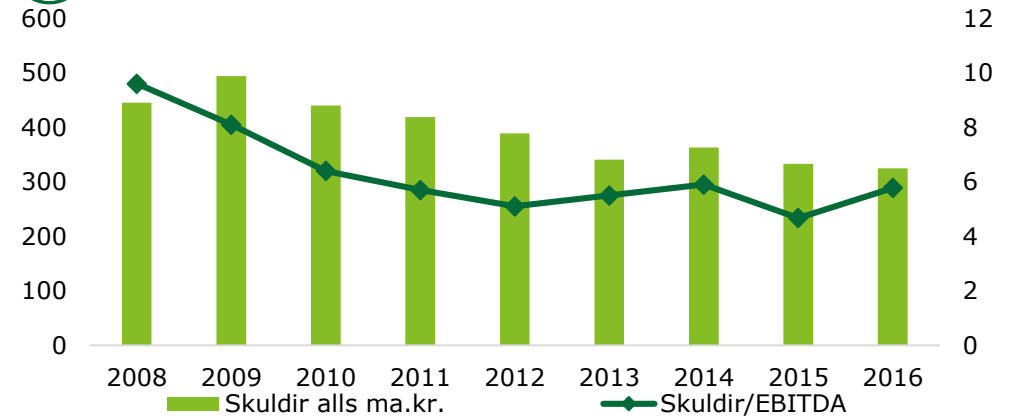
Skuldir sjávarútvegsfélaga lækka en skuldir í hlutfalli af EBITDA hækka

Áframhaldandi jákvæð þróun skuldastöðu

- Skuldastaða greinarinnar í heild þróaðist með jákvæðum hætti að því leiti að heildarskuldir lækkuðu og eiginfjárlutfall hækkaði.
- Lækkun skulda má að nokkru leiti rekja til styrkingar krónunnar sem leitt hefur til lækkunar skulda í erlendri mynt. Félög eru eðlilega mis skuldsett í mynt.
- Greiðslugeta versnaði hins vegar heldur þar sem skuldir í hlutfalli af EBITDA lækkuðu.

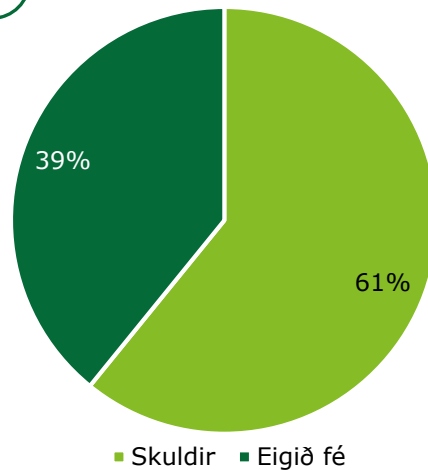
Þróun heildar skulda sjávarútvegsfélaga

Heimild: Deloitte

Fjármögnun sjávarútvegs 2015

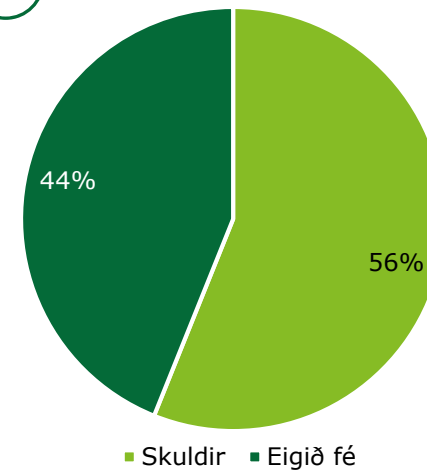

Heimild: Deloitte

Samantekt á rekstri sjávarútvegsfélaga 10. október 2017 - Áfangaskýrsla

Fjármögnun sjávarútvegs 2016

Heimild: Deloitte

Efnisyfirlit

Samantekt	3
Rekstur sjávarútvegs 2016	5
Vænt afkoma sjávarútvegs 2017	14

Vænt afkoma sjávarútvegs 2017

Verkfall sjómanna og lækkað verð í íslenskum krónum koma til með að setja svip sinn á afkomu sjávarútvegsfyrirtækja 2017

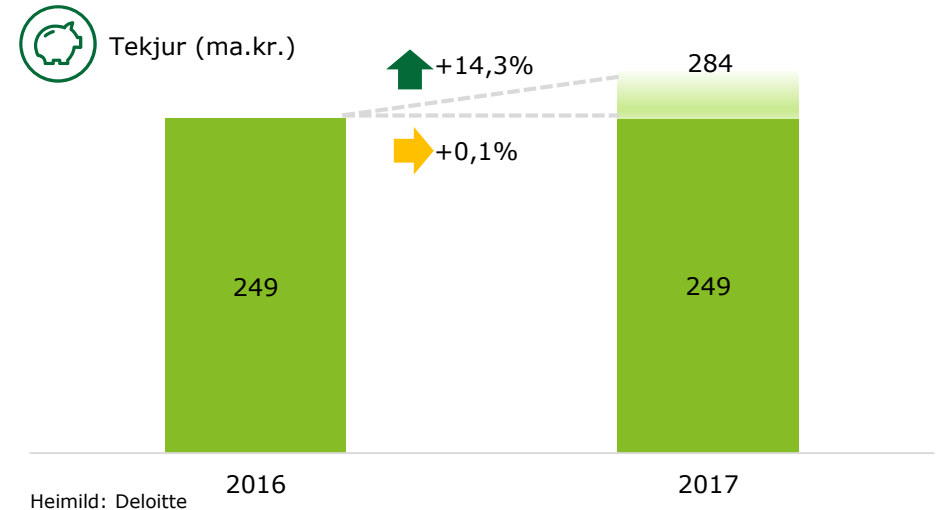
Magn eykst en verð lækkar

- Á fyrstu átta mánuðum þessa árs er veitt magn orðið tæplega 7% meira en 2016. Munar þar mestu um auknar veiðar á loðnu samanborið við síðasta ár.
- Á nýliðnu fiskveiðiári jukust aflaheimildir um 22% samanborið við fiskveiðiárið 15/16. Afli til aflamarks stóð hins vegar því sem næst í stað milli ára. Eitthvað af því sem ekki veiddist flyst á það fiskveiðiár sem nú er hafið en ólíklegt má teljast að verkfallsáhrifum verði að fullu eytt innan rekstrarársins 2017.
- Meðalverð á sjávarafurðum lækkaði talsvert milli ára í íslenskum krónum eða um 8,5% þrátt fyrir hækkun í erlendri mynt.
- Tekjuspá hér til hliðar byggir á þeirri forsendu að verð sjávarafurða þróist í takt við GVT að svo miklu leyti sem forsendur liggja fyrir um þróun hennar. Frá þeim tíma er reiknað með að vísitalan standi í stað til ársloka. Sýndar eru tvær sviðsmyndir vegna magnþróunar, annars vegar er gert ráð fyrir að aukning verði í takt við þróun fyrstu 8 mánuði ársins og hins vegar að hún verði í takt við aflaheimildsaukningu milli fiskveiðiáranna 2015/16 og 2016/17. Líklegt er að afkoman verði innan þessa bils.

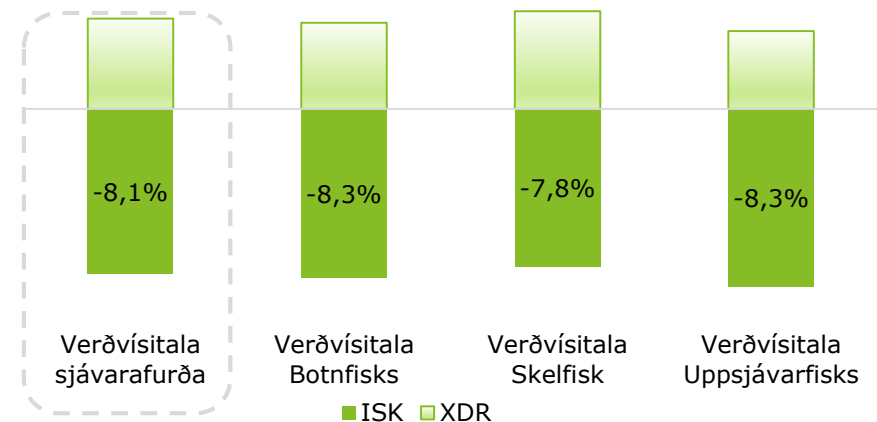
Mismunur heimildar og aflamarks (þús.tonn)

Heimild: Fiskistofa (skv. aflastöðulista að viðlagri stöðu í makríl)

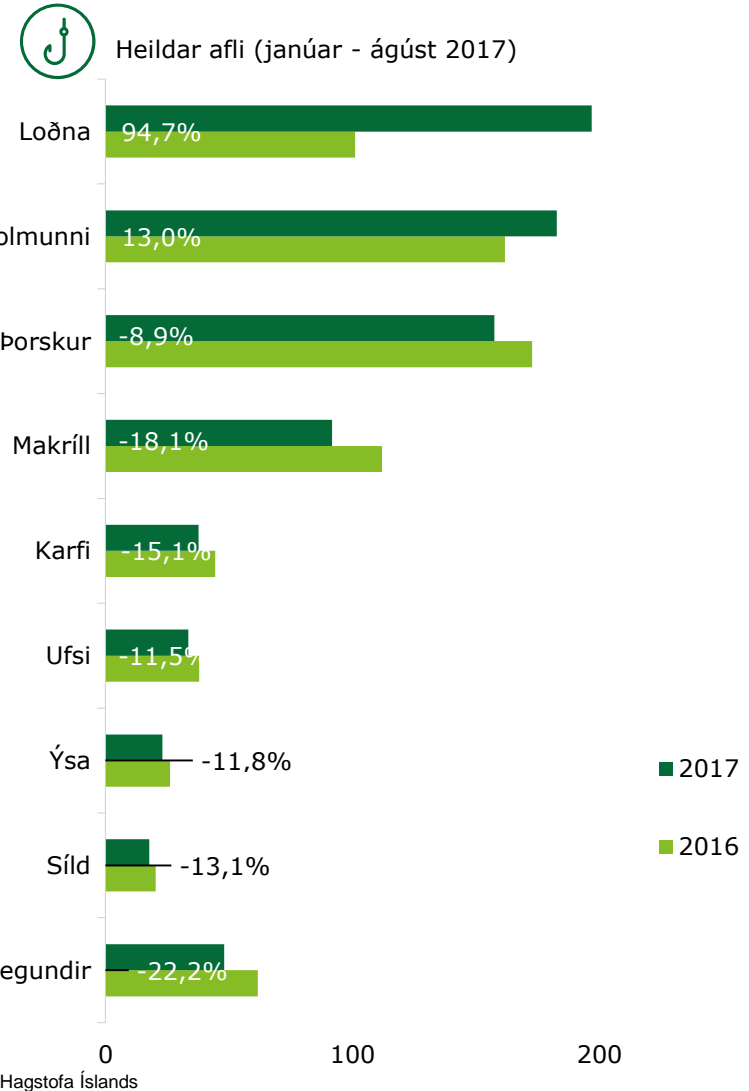
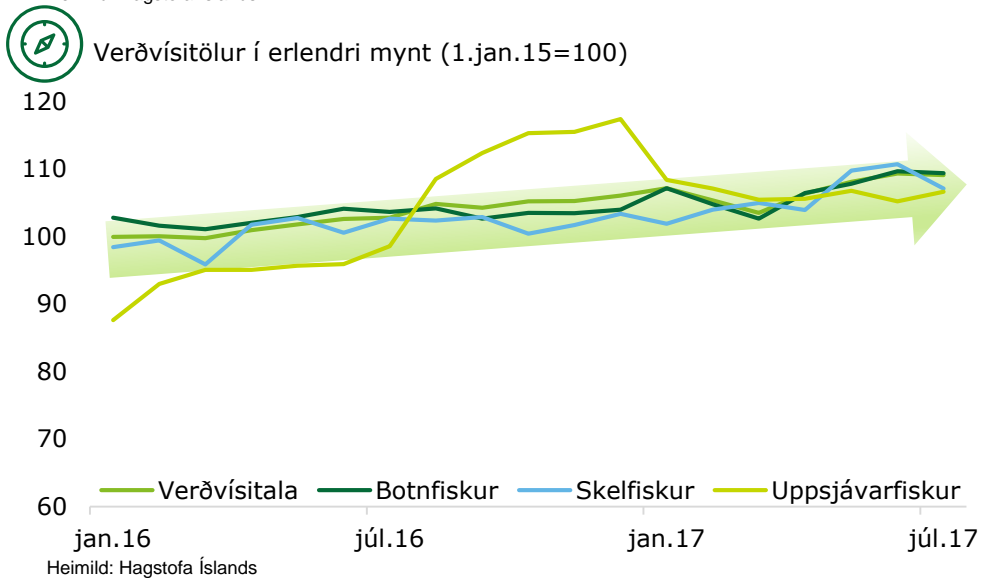
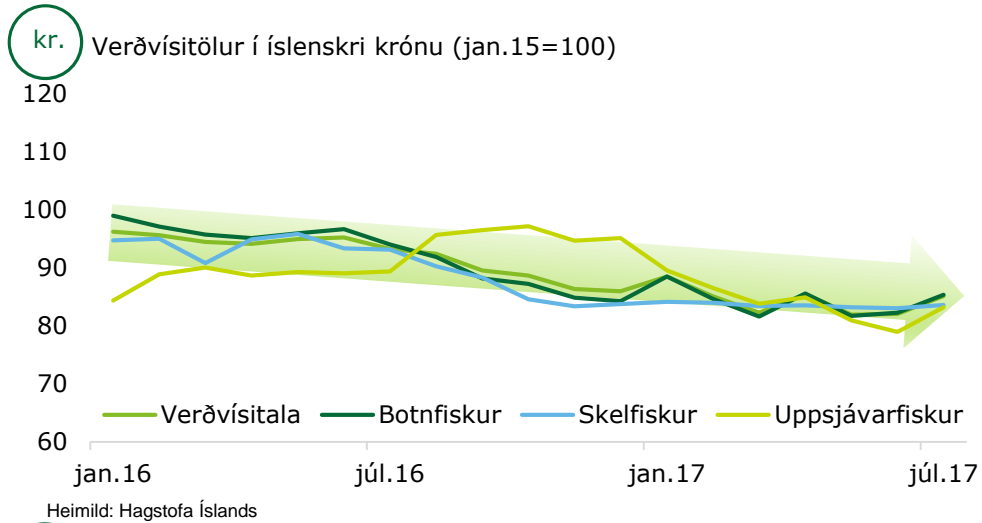
Verðvísitalur sjávarafurða – breyting á meðalverði milli ára (fram til ágú.17)

Rekstur sjávarútvegs á árinu 2017

Verðvísitölur sjávarafurða í íslenskum krónum héldu áfram að lækka 2017. Heildar afli jókst hins vegar á tímabilinu janúar – ágúst, frá sama tímabili á fyrra ári

Vænt afkoma sjávarútvegs 2017

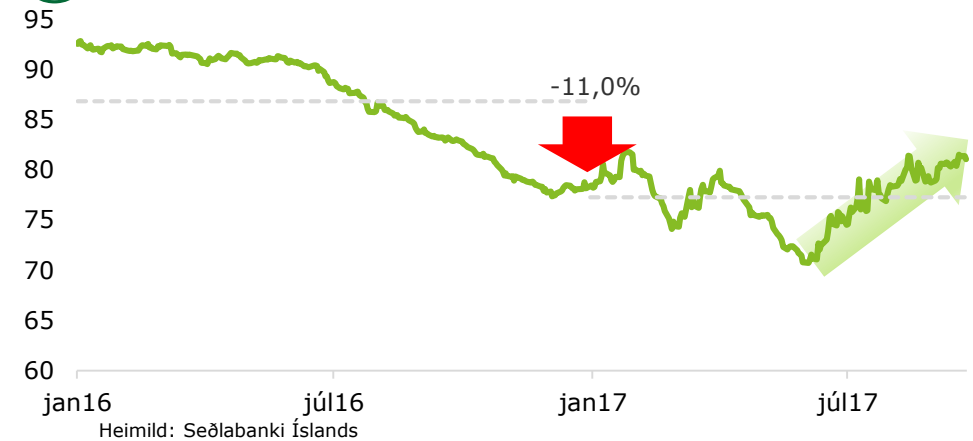
Olíuverð hefur að meðaltali, þann tíma sem liðinn er 2017, hækkað milli ára og gengi krónunnar hefur styrkst. Launavísitala hefur haldið áfram að hækka á árinu

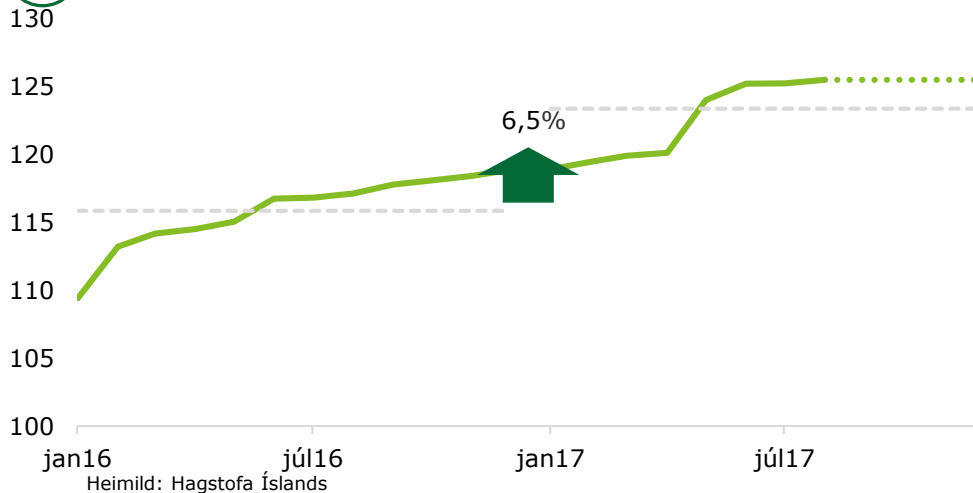
Próun olíuverðs (1.jan.2015=100)

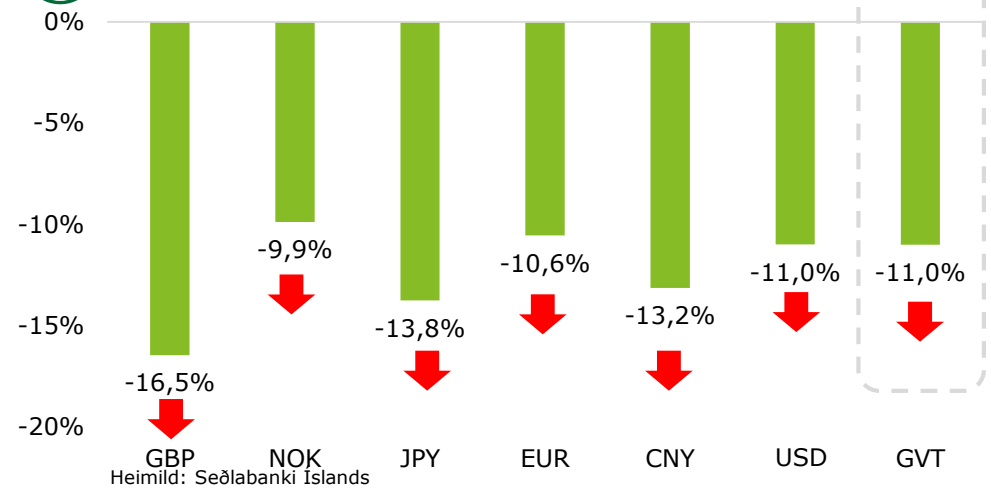
Próun gengisvísitölu (1.jan.2015=100)

Próun launavísitölu (1.jan.2015=100)

Breyting á meðalgengi milli árána 2016 og 2017
(það sem af er liðið ári)

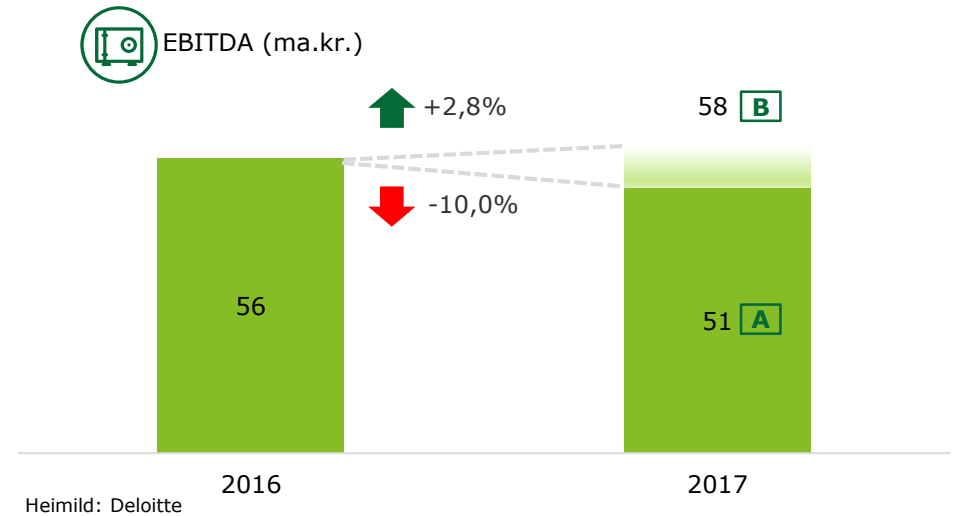
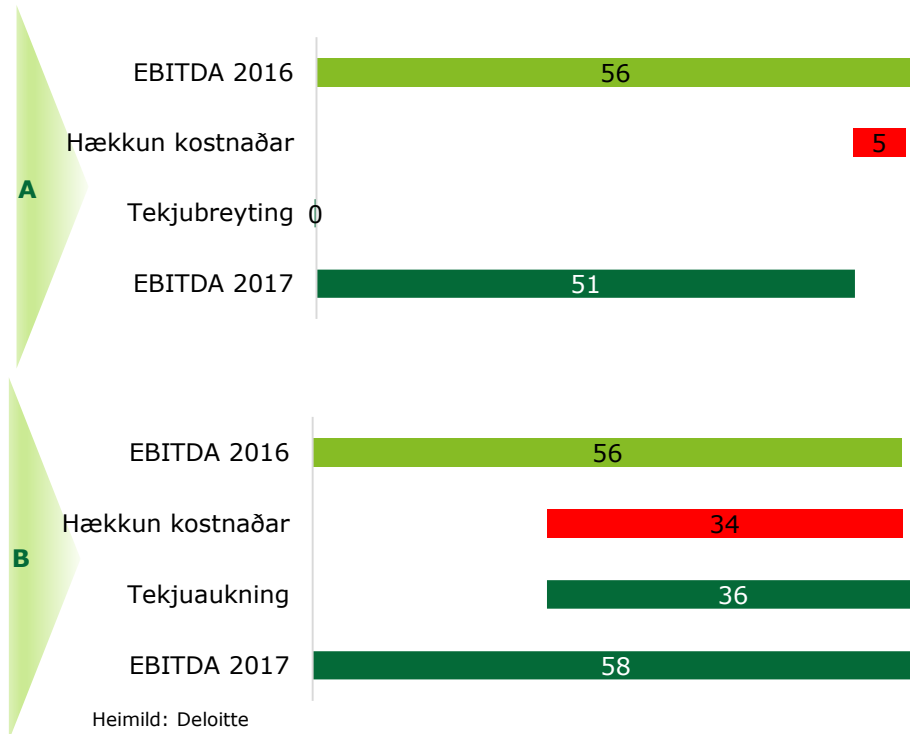

Vænt afkoma sjávarútvegs 2017

Miðað við þróun hagstærða standa líkur til þess að EBITDA framlegð í sjávarútvegi lækki milli ára

Líkur standa til að EBITDA lækki 2017

- Miðan við hreyfingu helstu hagstærða má reikna með að EBITDA muni lækka milli ára eða í besta falli standa í stað.
- Erfitt er að spá með vissu fyrir um getu fyrirtækjanna til að bregðast við neikvæðum ytri aðstæðum til skemmri tíma. Í spá okkar er ekki gert ráð fyrir að félögin hafi gripið til sérstakra aðgerða á því 12 mánaða tímabili er hér um ræðir.

Launavísitala + 6,5% m.v. óbreytta vísitölu til ársloka

Olíuverð + 3,4% leitni upp frá miðju ári

Gengisvísitalan – 11,0% leitni upp frá miðju ári

Þetta skjal var unnið af Fjármálaráðgjöf Deloitte ehf. Eftirfarandi skal gilda um allar upplýsingar í þessu skjali nema annað sé tekið fram. Upplýsingarnar, einkum tölur, gögn og áætlanir, eru til bráðabirgða og er tilgangur þeirra eingöngu að mynda umræðugrunn meðal stjórnenda. Við staðfestum hvorki að upplýsingarnar séu réttar né tæmandi og ætti því ekki að treysta á gögnin sem slík. Staðfestingarvinna á umræddum upplýsingum hefur ekki verið unnin af hálfu Deloitte. Allar ályktanir og niðurstöður sem dregnar eru fram í þessu skjali endurspeglar álit Deloitte, byggt á þeim gögnum sem aðgengileg voru fram að dagsetningu þessa skjals, og geta breyst án fyrirvara. Þó að upplýsingar í þessu skjali hafi verið unnar í góðri trú tekur Deloitte enga ábyrgð á ákvörðunum sem teknar eru á grundvelli þeirra. Skjal þetta er afhent á þeim forsendum að hvorki Fjármálasvið Deloitte, eigendur né starfsmenn sviðsins séu dregnir til ábyrgðar fyrir rangar eða ónákvæmar upplýsingar, hvort sem þær megi rekja til gáleysis eða annarra ástæðna, né fyrir tjón sem rekja má til mistaka, vanrækslu eða ónákvæmni við gerð þessa skjals. Þetta skjal er eingöngu unnið fyrir verkkaupa og er öðrum aðilum óheimilt að nýta sér efni þess eða byggja ákvarðanir á grundvelli þess nema að fengnu samþykki Fjármálaráðgjafar Deloitte.

Deloitte Touche Tohmatsu Limited

Deloitte vísar til eins eða fleiri aðildarféлага innan Deloitte Touche Tohmatsu Limited sem er breskt félag. Hvert aðildarfélag er aðskilinn lögaðili og óháð eining.

Vinsamlega skoðið www.deloitte.com/about varðandi nákvæma lýsingu á lagalegri uppbyggingu Deloitte Touche Tohmatsu og aðildarfyrirtækjum þess.